

מעדותו של מיכאל ויגודני על חיסול גטו לודז', אוגוסט '44

החיים בגטו היו די קשים, כשלעתים קרובות היו מוציאים אנשים לעבודה בגרמניה, ולעתים קרובות היו נכנסים גרמנים והיו מוציאים אנשים. ובאמת בשנת '44 כבר, חלק של הגטו סגרו. ש. מתי זה היה, אתה זוכר? (-לא). היו משתחררים לפני זה גם כן? (-כן, כל הזמן...). המשפחה שלך ניצלה?

ת. המשפחה שלנו האישית ניצלה. חוץ מאחי ששלחו כולנו היינו בבית, כן. מהגטו היו שולחים לעתים קרובות אנשים, וגם כן מהמפעלים הצטרכו למסור אנשים למשלוח, וצמצמו את הגטו לחצי. סגרו חצי גטו וצמצמו אותו. יותר מאוחר גם כן ריכזו את כל האנשים במפעלים לעבודה. על ידי זה שאני עבדתי במפעל די חשוב, והיתה לי דרגה גבוהה מאוד בעבודה, אני יכולתי לרכז אצלי בעבודה את המשפחה שלי. ובאמת עברנו לגור לשמה, במפעל. זה היה מפעל גדול מאוד, וחלק של המקומות פינו שיש אפשרות לישון. הביאו לחצר של המפעל תפוחי אדמה ודברי מזון, ואנשים בישלו והתקיימו ככה. עבודה כבר לא היתה. הודיעו לנו שמעבירים את המכונות לגרמניה, ומה שהיינו צריכים לעשות זה לארוז את המכונות.

ש. זה כבר קיץ '44?

ת. כן, זה כבר '44, בחודש שביעי-שמיני, כן. ונשארנו בגטו - אנשים פרטיים לא נשאר - רק מרוכזים במפעלים חשובים. אני התעניינתי איך יהיה בעבודה, אם אני אוכל לעבור לעבודה עם כל המשפחה יחד.

ש. חשבתם שאתם נוסעים לגרמניה?

ת. כן, היינו בטוחים שנוסעים... אמרו לנו לארוז את המכונות, שמעבירים את כל העבודה... אנחנו נוסעים לעבודה בגרמניה. מה שאני התעניינתי, אני התעניינתי בקשר למשפחה שלי, מה גורלה. הודיעו לי שאני יכול לנסוע יחד עם המפעל, אבל המשפחה לא. וזה לא הסכמתי. אמרתי שאני לא מוכן, שאני רוצה לנסוע יחד עם המשפחה. לעבוד - אבל לא לעזוב את המשפחה. בחודש שמיני, ב- 28 לחודש השמיני, עלינו על חשמלית שהביאה אותנו לרכבות. הודיעו לכל אחד מאתנו שמותר לו לקחת תרמיל גב של 25 קילו, וכל אחד יכול לקחת תרמיל צד עם דברים אישיים שלו. אמא באמת עזרה לכל אחד. כולם שמה תפרו תרמילים, ולכל אחד היה בגדים בשביל להחליף, ובתרמיל צד שמנו את הדברים האישיים, קצת כביסה, ועלינו על החשמלית. החשמלית הביאה אותנו לרכבות. בעלייה לרכבת כל אחד קיבל לחם, נדמה לי שגם סוכר וגם שמן. ועלינו על הרכבות. אנחנו רק התפלאנו שדוחסים אותנו בצורה איומה, כמות גדולה של אנשים לרכבת...

מקור: ארכיון יד ושם 5304 – O.3.